

Kuntoutusohjaajat ry

**Kuntoutusohjauksen
dokumentoinnin ohje**

Kuntoutusohjaajat ry

Kuntoutusohjaajat ry

Sisältö

Kuntoutusohjauksen dokumentoinnin ohje

1 Kirjaamisen keskeisimmät ohjeet

2 Kuntoutusohjauksen kirjaaminen

2.1 Kuntoutusohjausnimikkeistö

2.2 Rakenteisen kirjaamisen opas

3 Lähteet

KUNTOUTUSOHJAUKSEN DOKUMENTOINNIN OHJE

Kuntoutusohjauksen dokumentoinnin ohje on laadittu avuksi kuntoutusohjauspalveluiden rakenteiseen kirjaamiseen sähköisissä tietojärjestelmissä. Soveltava ohje on tarkoitettu kuntoutusohjaustyötä tekeville työntekijöille tarkentamaan kansallisia kirjaamisen ohjeita. Palvelun ja työn sisältöjä dokumentoidaan kuntoutusohjauksen nimikkeistöä käyttäen. Nimikkeillä tarkennetaan kansallisia otsikoita.

Ensimmäinen kuntoutusohjausnimikkeistö on julkaistu vuonna 2003 ja sen laadintatyöhön on osallistunut Suomen Kuntaliiton erityisasiantuntija Tupu Holma, Suomen kuntoutusohjaajien yhdistys ry (nyk. Kuntoutusohjaajat ry) ja terveydenhuollossa toimivia kuntoutusohjaajia sekä kuntoutuksen ohjaaja AMK koulutuksen edustajia.

Kuntaliiton Nimikkeistöjä koordinoivassa NIKO-työryhmässä yhdistystä ovat edustaneet Pirjo Lähteenmäki (V-SSHP, Turun yliopistollinen keskussairaala) ja Tiina Leppinen (E-PSHP, Seinäjoen keskussairaala), nykyiset edustajat Raakel Vaaraniemi (P-PSHP, Oulun yliopistollinen sairaala) ja Jaana Ylitalo (LSHP, Lapin keskussairaala, nyk. Verve Vakuutuskuntoutus).

Alkuperäinen sovellusohje on laadittu Kuntoutusohjaajat ry NIKO-työryhmän edustajista Raakel Vaaraniemen toimesta. Ohjetta ovat kommentoineet erityisasiantuntija Tuija Savolainen (Suomen Kuntaliitto ry), kuntoutussuunnittelija Ulla Jämsä (P-PSHP, Oulun yliopistollinen sairaala) ja Kuntoutusohjaajat ry. Kuntoutusohjauksen dokumentoinnin ohje on julkaistu 24.10.2017.

Kuntoutusohjausnimikkeistö on päivitetty yhteistyössä Suomen Kuntaliiton, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos THL:n ja Kuntoutusohjaajat ry:n nimeämän päivistyöryhmän toimesta. Uusi kuntoutusohjausnimikkeistö julkaistiin 21.4.2023. Päivityksessä nimikkeistöä on selkeytetty kuvaamaan enemmän nykyistä kuntoutus- ja palvelutarjontaa. Otsikointia on yksinkertaistettu, osa 2 hierarkiatason luokista on poistettu ja sisältöjä on yhdistetty tai luotu kokonaan uusi luokka.

Uudessa kuntoutusohjausnimikkeistössä on huomioitu ICF-käsitteiden käyttäminen ja kieliasun yhdenmukaistaminen sekä nimikkeistön käyttökelpoisuus laajalti eri sektoreilla toimivilla kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun ammattilaisilla. Kuntoutusohjauksen dokumentoinnin ohje on päivitetty 2023 julkaistun uuden kuntoutusohjausnimikkeistön mukaiseksi syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana Kuntoutusohjaajat ry:n toimesta.

Kuntoutusohjauksen dokumentoinnin päivitetty ohje uudella kuntoutusohjausnimikkeistön sisällöllä julkaistaan 17.4.2024 Kuntoutusohjaajat ry koulutuspäivillä.

1 Kirjaamisen keskeisimmät ohjeet

Päivitetty sovellusohje on laadittu avuksi kuntoutusohjauspalvelujen rakenteiseen kirjaamiseen sähköisissä tietojärjestelmissä. Soveltava ohje on tarkoitettu kuntoutusohjaustyötä tekeville työntekijöille tarkentamaan kansallisia kirjaamisen ohjeita.

Kuntoutusohjaajat noudattavat olemassa olevia, kaikkia ammattiryhmiä koskevia kansallisia ohjeita ja oppaita - sekä näitä tarkentavia ammattiryhmäkohtaisia suosituksia. Sovellusohjeen perustana ovat Terveystieteiden tutkimuskeskuksen rakenteisen kirjaamisen opas - Keskeisten kertomusrakenteiden kirjaaminen sähköiseen potilaskertomukseen Osa I ja Kuntoutusohjausnimikkeistö.

Kuntoutusohjaajien ensisijaisesti ja päänäkymänään käyttämä näkymä on *KUN-näkymä*, jonka lisäksi on suositeltavaa käyttää *lisänäkymiä* (sen mukaan kuin jäljempänä kuvataan). Eri organisaatioissa on saatettu osoittaa tai sopia kansallista näkymää vastaava, muulla tavoin nimetty näkymä, kuten LKUN tai KO. Nämä paikalliset tai järjestelmäkohtaiset näkymät tulevat kuitenkin linkittymään KanTA:ssa kansallisen KUN-näkymän alle. Paikallisten otsikoiden käyttöä ei kuitenkaan voi pitää suositeltavana.

Pääasiallisesti kuntoutusohjaajat kirjaavat asiakas-/potilastietoa tekstimuotoisesti, *kansallisia hoitoprosessin vaiheita ja otsikoita* käyttäen ja tietoa otsikkotasolla jäsentäen (ns. otsikkotasoon rakenteisuutena). Rakenteisesti kirjattavia tietoja - myös kuntoutusohjaajille - ovat käyntisyy-/diagnoositiedot sekä soveltuvien *muut rakenteiset tiedot kuten fysiologiset tiedot. Palvelun ja työn sisältöjä dokumentoidaan kuntoutusohjauksen nimikkeistöä käyttäen. Nimikkeillä tarkennetaan kansallisia otsikoita (sen mukaan kuin jäljempänä kuvataan).*

2 Kuntoutusohjauksen kirjaaminen

2.1 Kuntoutusohjausnimikkeistö

Kuntoutusohjausnimikkeistö on työväline kuntoutusohjaajien palvelujen dokumentointiin sekä rakenteiseen kirjaamiseen sähköisessä tietojärjestelmässä. Kuntoutusohjauksessa toimivat käyttävät kansallisten ohjeiden mukaisesti ensisijaisesti päänäkymänään palvelukohtaista *KUN-näkymää*, jonka lisäksi on suositeltavaa käyttää *lisänäkymiä*, esim. HOI, HOKE- tai potilaan terveysongelman mukaista erikoisalakohtaista näkymää.

Kuntoutusohjausnimikkeistö yhtenäistää kuntoutusohjaustyön termistöä ja käsitteiden käyttöä. Nimikkeistöä käytetään kuntoutusohjaajan työn sisällön ja palveluiden kuvaamisessa, dokumentoinnissa, palveluiden tuotteistamisessa, työn tilastoinnissa sekä perehdyttämisessä. Sitä voidaan hyödyntää kuntoutusohjaustyön tiedolla johtamisessa ja laadun varmentamisessa. Nimikkeistö toimii julkisella ja yksityisellä sektorilla sekä järjestöissä toimivien kuntoutusohjaajien työvälineenä. Kuntoutusohjausnimikkeistöä hyödynnetään myös alan opiskelussa.

Nimikkeistöjä voidaan käyttää kansallisten otsikoiden tarkentimena niiltä osin kuin nimike tarkentaa ja vastaa kyseisen otsikon käsitettä. Nimikkeistöjen avulla jäsennetään kansallisten otsikoiden alle tekstimuotoisesti kirjattavia tietoja eli ne toimivat ns. *lisäotsikkoina*. Kansallisella tasolla varsinaista rakenteista tietosisältöä ei ole määriteltynä. Kuntoutusohjausnimikkeistöstä voidaan käyttää lisäotsikkoina luokkien RK1-3 sekä soveltuvin osin luokkien RK4 ja RK5 otsikoita. Näistä otsikoista käytetään hierarkiatasoja 1 (esim. RK 110) ja 2 (esim. RK111). Nimikkeistön käytössä olisi hyvä suosia tarkimmalla kooditasolla tapahtuvia kirjauksia.

Kuntoutusohjaajat ry

RK1 / Arviointi ja suunnittelu kuntoutusohjauksessa

RK110 Arvio kokonaistilanteesta

RK112 Arvio toimintakyvystä

RK113 Arvio kuntoutumismahdollisuuksista sekä kuntoutus- ja palvelutarpeesta

RK120 Kuntoutumista tukevien palvelujen suunnitteluun osallistuminen

RK121 Kuntoutussuunnitelman ja muiden suunnitelmien laatimiseen osallistuminen

RK122 Kuntoutusohjausprosessin suunnittelu

RK123 Kuntoutumisprosessin seuranta

RK190 Muu arviointi ja suunnittelu kuntoutusohjausprosessissa

RK2 / Kuntoutumista tukeva ohjaus ja neuvonta

RK210 Sairastumiseen ja/tai vammautumiseen liittyvä ohjaus ja neuvonta

RK220 Palveluihin liittyvä ohjaus ja neuvonta

RK230 Varhaiskasvatusta ja koulunkäyntiä tukeva ohjaus ja neuvonta

RK240 Työhön ja opiskeluun liittyvä ohjaus ja neuvonta

RK270 Toimintakykyä edistävä ohjaus ja neuvonta

RK290 Muu kuntoutumista tukeva ohjaus ja neuvonta

RK3 / Toimintaympäristössä suoriutuminen

RK310 Toimintaympäristössä suoriutumisen tukeminen

RK311 Toimintaympäristössä suoriutumisen arvio

RK312 Toimintaympäristössä suoriutumista tukeva ohjaus ja neuvonta

RK313 Toimintaympäristössä suoriutumista tukevat toimenpiteet ja palvelut

RK320 Apuvälinepalvelut

RK321 Apuväline tilanteen arviointi ja suunnittelu

RK322 Apuvälineen sovitus, hankinta ja luovutus

RK323 Apuvälineen käytön ohjaus ja seuranta

RK324 Apuvälineen huoltoon ja korjaustoimenpiteet

RK390 Muu toimintaympäristössä suoriutumisen tukeminen

RK4 / Koordinointi ja verkostoyhteistyö

RK410 Verkostoyhteistyö

RK420 Kuntoutumista tukevien palvelujen koordinointi

RK430 Kuntoutusohjaajan konsultointi

RK490 Muut koordinointi ja verkostoyhteistyön tehtävät

RK5 / Muu asiakastyö kuntoutusohjauksessa

RK510 Taustatyö kuntoutusohjauksessa, hallinnollinen

RK520 Dokumentointi kuntoutusohjauksessa, hallinnollinen

RK530 Kuntoutusohjaajan suositus

RK590 Muu kuntoutusohjauksen asiakastyö

2.2 Rakenteisen kirjaamisen ohje

Hoitoprosessin vaihe ja näkymät

Hoitoprosessin vaiheella kerrotaan, liittyykö käynnin kirjaus tulotilanteeseen, hoidon suunnitteluun, hoidon toteutukseen vai hoidon arviointiin. Hoitoprosessin vaihe kuvaa hoidon pääasiallista vaihetta potilaan näkökulmasta. (Virkkunen, Mäkelä-Bengs & Vuokko (toim.) 2015, 28).

Tulotilanne sisältää potilaan taustatiedot, tulotilanteessa tehdyt havainnot, tutkimukset ja arvioinnit ja terveydentilaan liittyvät tiedot. *Hoidon suunnittelu* sisältää terveydenhuollon ammattihenkilöiden, potilaan ja tarvittaessa myös omaisten kanssa yhteistyössä laaditun suunnitelman potilaan hoidosta, sen perusteista ja tavoitteista. Hoidon *toteutusvaihe* sisältää hoidon tavoitteiden saavuttamiseksi käytetyt keinot ja menetelmät. *Arviointi sisältää potilaan voinnissa tapahtuneet muutokset ja toteutuneen hoidon arvioinnin suhteessa hoidon suunnittelussa asetettuihin tavoitteisiin. Kunkin prosessin vaiheen sisällä voi olla useita ammattikohtaisia prosesseja, joissa hoitoon osallistuva terveydenhuollon ammattihenkilö tekee jatkuvaa hoidon suunnittelua ja arviointia.* (Virkkunen, Mäkelä-Bengs & Vuokko (toim.) 2015, 37). Järjestelmä voi tuottaa hoitoprosessin vaiheen automaattisesti otsikoiden perusteella (Virkkunen 2015, 28).

Sähköisen potilaskertomuksen merkintöjä ryhmitellään asiakokonaisuuksiin eri näkymiä käyttäen (Virkkunen ym. 2015, 28). Palvelukohtaiset näkymät ovat pääsääntöisesti kyseisen palvelutoiminnan kaikkien terveydenhuollon ammattihenkilöiden (myös lääkäreiden) tuottamien potilaskertomusmerkintöjen kirjaamista varten. Siten ne eivät ole ammattiryhmäkohtaisia näkymiä, kuten erikoisalakohdaiset tai ammatilliset näkymät. Kuntoutusnäky (KUN) on kuntoutuksen ammatilliseen palveluun kuuluvien potilaskertomustietojen kirjaamisessa käytettävä näky. (Virkkunen ym. 2015, 31, 32.)

Kirjattu tieto voidaan lisänäkymän avulla yhdistää useaan näkymään. Mikäli *päänäkymä* ei ole muulla tavoin merkitty, ensimmäiseksi valittu näky tulkitaan *päänäkymäksi* ja muut *lisänäkymiksi*. (Virkkunen ym. 2015, 29.) *Kuntoutusnäky (KUN)* on kuntoutusohjaajille ensisijainen näky. Lisänäkymänä voi käyttää potilaan terveysongelman mukaista erikoisalanäkymää. Lisänäkymien avulla KUN-näkymän tekstit voisivat näyttäytyä laajemmalle ammattilaisten joukolle, jotka ovat potilaan prosessissa mukana - ilman, että joutuvat hakemaan tietoa erikseen KUN-näkymältä. Esimerkiksi niin, että KUN on ensisijainen näky ja KNK on lisänäky. Niiltä osin kuin kirjattavat tiedot katsotaan erityissuojattaviksi, *päänäkymänä* tulee (edellä mainitusta poiketen) käyttää PSL-, GEN- tai SEX-näkymää ja merkitä KUN-näky ja muut mahdolliset näkymät lisänäkymiksi.

Omia organisaatiokohtaisia näkymiä voi olla käytössä, vaikka suositus on käyttää vain valtakunnallisia näkymiä (Virkkunen ym. 2015, 28).

Otsikot

AR/YDIN - Otsikot -luokitusta käytetään potilastietojärjestelmissä kuvaamaan potilaskertomusmerkinnän tarkoitusta ja jäsentämään potilaskertomuksen tekstiä asiaryhmiin ja sitomaan asiayhteyteen. Otsikoiden alle kirjataan kyseiseen asiayhteyteen liittyvää tietoa vapaamuotoisena tekstinä tai rakenteisina tietoina.

Kansalliset otsikot ovat lähtökohtaisesti tarkoitettu ns. moniammatillisiksi - eli kaikkien ammattiryhmien käyttöön, mutta käytännössä rajautuvat käyttökontekstin ja työn sisältöjen mukaan. Alle on koottu kuntoutusohjauksen kirjaamisessa pääsääntöisesti käytettäviä kansallisia otsikoita.

Tulosyy

otsikko, jonka alle kirjataan tieto potilaan hoitoon hakeutumisen syystä.

Tulosyy-otsikon alle kirjataan potilaan näkökulma, sillä tavalla kuin potilas itse asian kuvaa.

Esitiedot

otsikko, jonka alle kirjataan potilaan, hänen omaisensa tai saattajansa antamat tai aiemmista potilaskertomuksista kootut tiedot sairauden alkamisesta, kulusta ja saadusta hoidosta sekä hoitoon vaikuttavista muista oleellisista sairauksista ja ongelmista.

Otsikon alle kirjataan potilaan, hänen omaisensa tai saattajansa antamat tai aiemmista potilaskertomuksista kootut tiedot terveydestä liittyen nykysairauteen tai pääasialliseen ongelmaan sekä sairauden mahdolliset aikaisemmat vaiheet, hoito ja kuntoutus. Sairauteen tai hoitoon mahdollisesti vaikuttavat tiedot elinympäristöstä ja elämäntilanteesta.

Kuntoutusohjaaja kirjaa toteutunutta kuntoutusta, menossa olevia terapioiden potilaan eri toimintaympäristössä esim. potilaan ollessa kontrollikäynnillä poliklinikalla tai osastolla.

Esitiedot-otsikon alle kirjataan vain, jos on jotain täydennettävää. Otsikko ei sovellu kuntoutusohjausnimikkeistöllä tarkennettavaksi.

Nykytila

otsikko, jonka alle kirjataan terveydenhuollon ammattihenkilön kliinisissä tutkimuksissa toteamansa löydökset ja havainnot.

Otsikon alle kirjataan terveydenhuollon ammattihenkilön tekemässä kliinisessä tutkimuksessa todetut löydökset ja havainnot. Nykytila -otsikon käytölle ei kuntoutusohjauksen näkökulmasta ole selkeitä perusteita, minkä vuoksi suositeltavampaa on käyttää muita soveltuvampia otsikoita kuten Toimintakyky.

Toimintakyky

otsikko, jonka alle kirjataan tietoa potilaan kyvystä selviytyä arjen toimintojen fyysisistä, psyykkisistä, sosiaalisista ja kognitiivisista vaatimuksista sekä näihin liittyvä kehitys tai muutokset.

Otsikon alle kirjataan tietoa potilaan kyvystä selviytyä arjen toimintojen fyysisistä, psyykkisistä, sosiaalisista ja kognitiivisista vaatimuksista sekä näihin liittyvä kehitys tai muutokset.

Toimintakyky-tietoa on suositeltavaa lähestyä Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälisen luokituksen (ICF) mukaisen viitekehyksen kautta, hyödyntäen sitä ylätasoinen mallina.

Otsikko ei sovellu kuntoutusohjausnimikkeistöllä tarkennettavaksi.

Apuvälineet ja hoitotarvikkeet

otsikko, jonka alle kirjataan tietoa toimintakykyrajoitteisen henkilön käytössä olevista, arjen selviytymistä ja osallistumista tukevista apuvälineistä sekä (pitkäaikaisten) sairauksien hoidon kannalta keskeisimmistä hoitotarvikkeista.

Otsikko sisältää tiedon keskeisimmistä apuvälineistä ja mahdollista muuta tarpeelliseksi katsottua, ei kuitenkaan tietoa toiminnan sisällöstä kuten tietoa ohjauksesta, neuvonnasta. Tiedot apuvälineistä ovat Effectorissa. Tavoitteena on, että tiedot siirtyvät tulevaisuudessa järjestelmien välillä automaattisesti.

Otsikko ei sovellu kuntoutusohjausnimikkeistöllä tarkennettavaksi.

Testaus- ja arviointitulokset

otsikko, jonka alle kirjataan terveydenhuollon ammattihenkilöiden potilaalle tekemät tutkimukset, testaukset ja haastattelut sekä niihin perustuvat johtopäätökset.

Otsikon alle kirjataan tutkimuksia tai arviointia, joiden tuloksia ilmaistaan yleensä sanallisena kuvauksena, eivätkä ne ole selkeästi mitattavina arvoina ilmaistavia. Näitä tutkimuksia voivat olla esimerkiksi erilaiset strukturoidut tutkimukset, testaukset, kyselyt ja haastattelut. Otsikon alle kirjataan sekä tutkimusten suorittamiseen liittyvät tiedot, että niihin perustuvat johtopäätökset. Testaus- ja arviointitulokset -otsikon käytön sijasta kuntoutusohjaajaa kehoitetaan harkitsemaan muun soveltuvan ja vaihtoehtoisen otsikon (kuten Toimintakyky- tai Nykytila-otsikon) käyttöä.

Otsikkoa voidaan tarkentaa alla olevilla kuntoutusohjausnimikkeistön eri luokilla.

RK110 Arvio kokonaistilanteesta

RK112 Arvio toimintakyvystä

RK113 Arvio kuntoutumismahdollisuuksista sekä kuntoutus- ja palvelutarpeesta

RK123 Kuntoutumisprosessin seuranta

RK311 Toimintaympäristössä suoriutumisen arvio

Kuntoutus

otsikko, jonka alle kirjataan potilaan moniammatillisen kuntoutuksen ja terapia- ja erityispalveluiden toteutukseen, sisältöihin tai toimintoihin avo- ja laitoshoidossa liittyviä tietoja.

Kuntoutus-otsikon alle tulee kaikki kuntoutusohjaajan tekemä ohjaus ja neuvonta. Esimerkiksi ohjauskeskustelua kuntoutuksen tavoitteiden asettamiseksi voidaan kirjata Kuntoutus – otsikon alle. Otsikon alle voidaan kirjata myös apuvälinepalveluun liittyvät toiminnot. Kuntoutus-otsikon alle kirjaamista tullaan opastamaan tarkemmin Rakenteisen kirjaamisen oppaan 2. osassa.

Otsikkoa voidaan tarkentaa alla olevilla kuntoutusohjausnimikkeistön luokilla.

- RK210 Sairastumiseen ja/tai vammautumiseen liittyvä ohjaus ja neuvonta
- RK220 Palveluihin liittyvä ohjaus ja neuvonta
- RK230 Varhaiskasvatusta ja koulunkäyntiä tukeva ohjaus ja neuvonta
- RK240 Työhön ja opiskeluun liittyvä ohjaus ja neuvonta
- RK290 Muu kuntoutumista tukeva ohjaus ja neuvonta
- RK310 Toimintaympäristössä suoriutumisen tukeminen
 - RK312 Toimintaympäristössä suoriutumista tukeva ohjaus ja neuvonta
 - RK313 Toimintaympäristössä suoriutumista tukevat toimenpiteet ja palvelut
- RK320 Apuvälinepalvelut
 - RK322 Apuvälineen sovitus, hankinta ja luovutus
 - RK323 Apuvälineen käytön ohjaus ja seuranta
 - RK324 Apuvälineen huolto- ja korjaustoimenpiteet
- RK390 Muu toimintaympäristössä suoriutumisen tukeminen
- RK410 Verkostoyhteistyö
- RK420 Kuntoutumista tukevien palvelujen koordinointi
- RK430 Kuntoutusohjaajan konsultointi
- RK490 Muut koordinointi- ja verkostoyhteistyön tehtävät

Suunnitelma

otsikko, jonka alle kirjataan potilaan terveydentilaa, tutkimusta, hoitoa, kuntoutusta ja niiden järjestämistä palvelutapahtuman yhteydessä käsittelevä suunnitelma sekä palvelutapahtuman jälkeen tapahtuvaksi suunniteltu jatkohoito Huom. Hoitajaksojen välinen (avohoidon) potilaan ja terveydenhuollon eri toimijoiden yhteinen hoitosuunnitelma kirjataan ensisijaisesti erilliselle rakenteiselle ylläpidettävälle Terveys- ja hoitosuunnitelma asiakirjalle.

Suunnitelma-otsikon alle kirjataan hoidon ja kuntoutuksen järjestämistä käsittelevä suunnitelma, joka voi olla esimerkiksi moniammatillisen työryhmän laatima kuntoutussuunnitelma, ammatillisen kuntoutuksen alustava suunnitelma ja suositus kuntoutuksesta tai apuvälineestä.

Otsikkoa voidaan tarkentaa alla olevilla kuntoutusohjausnimikkeistön eri luokilla.

- RK120 Kuntoutumista tukevien palvelujen suunnitteluun osallistuminen
 - RK121 Kuntoutussuunnitelman ja muiden suunnitelmien laatimiseen osallistuminen
 - RK122 Kuntoutusohjausprosessin suunnittelu
 - RK123 Kuntoutusohjausprosessin seuranta
- RK190 Muu arviointi ja suunnittelu kuntoutusohjausprosessissa
- RK420 Kuntoutumista tukevien palvelujen koordinointi
- RK430 Kuntoutusohjaajan konsultointi

Etäkontakti

otsikko, jota käytetään sähköisten ja kirjeitse tapahtuvien kontaktien, puhelinkontaktien sekä ilman potilaskontaktia tapahtuvien kontaktien merkintöjen kirjaamisessa

Otsikkoa voi käyttää puhelinkontakteissa ja ilman potilaskontakteja tapahtuvien potilaskertomusmerkintöjen otsikkona. Lisäotsikolla voidaan täsmentää, millaisesta etäkontaktista on kyse. Koska otsikon alle tehtävät merkinnät ovat yleensä lyhyitä, lisäotsikoiden käyttö ei useinkaan ole tarpeellista. Etäkontakti-otsikon käytön sijasta kuntoutusohjaajaa kehoitetaan harkitsemaan muun soveltuvan ja vaihtoehdoisen otsikon, (esim. Kuntoutus, Väliarvio jne.) käyttöä.

Otsikkoa voidaan tarpeellisiksi katsottavin osin tarkentaa alla olevilla kuntoutusohjausnimikkeistön luokilla

- RK110 Arvio kokonaistilanteesta
 - RK112 Arvio toimintakyvystä
 - RK113 Arvio kuntoutumismahdollisuuksista sekä kuntoutus- ja palvelutarpeesta
- RK120 Kuntoutumista tukevien palvelujen suunnitteluun osallistuminen
 - RK121 Kuntoutussuunnitelman ja muiden suunnitelmien laatimiseen osallistuminen
 - RK122 Kuntoutusohjausprosessin suunnittelu
 - RK123 Kuntoutumisprosessin seuranta
- RK190 Muu arviointi ja suunnittelu kuntoutusohjausprosessissa
- RK210 Sairastumiseen ja/tai vammautumiseen liittyvä ohjaus ja neuvonta
- RK220 Palveluihin liittyvä ohjaus ja neuvonta
- RK230 Varhaiskasvatusta ja koulunkäyntiä tukeva ohjaus ja neuvonta
- RK240 Työhön ja opiskeluun liittyvä ohjaus ja neuvonta
- RK270 Toimintakykyä edistävä ohjaus ja neuvonta
- RK290 Muu kuntoutumista tukeva ohjaus ja neuvonta
- RK310 Toimintaympäristössä suoriutumisen tukeminen
 - RK311 Toimintaympäristössä suoriutumisen arviointi
 - RK312 Toimintaympäristössä suoriutumista tukeva ohjaus ja neuvonta
 - RK313 Toimintaympäristössä suoriutumista tukevat toimenpiteet ja palvelut
- RK320 Apuvälinepalvelut
 - RK321 Apuvälinetarpeen arviointi ja suunnittelu
 - RK323 Apuvälineen sovitus, hankinta ja luovutus

RK390 Muu toimintaympäristössä suoriutumisen tukeminen
RK410 Verkostoyhteistyö
RK420 Kuntoutumista tukevien palvelujen koordinointi
RK430 Kuntoutusohjaajan konsultointi

Lausunto

otsikko, jota käytetään asiantuntemukseen nojautuvien kirjallisten kannanottojen tai selvitysten merkintöjen kirjaamisessa Huom. Otsikon alle kirjataan myös tieto tehdyistä erillisistä lausunnoista, joita ei tallenneta osana potilaskertomusta, esimerkiksi poliisille annettavista lausunnoista.

Lausunto-otsikkoa käytetään sekä ulkopuolisille tahoille että organisaation sisäiseen käyttöön tehtyjen lausuntojen ja todistusten otsikkona. Kuntoutusohjaaja laatii potilasta, hänen terveydentilaansa ja hoitoaan koskevia todistuksia, lausuntoja ja muita vastaavia asiakirjoja viranomaisten ja potilaan pyynnöstä. Tieto poliisiviranomaisen tai muun vastaavan viranomaistahon pyynnöstä tehtävistä lausunnoista kirjataan lausunto -otsikon alle. Itse lausuntoa ei kuitenkaan tallenneta potilaskertomukseen.

Lausunto-otsikon käytön sijasta kuntoutusohjaajan tulisi tilannekohtaisesti harkita myös muun soveltuvan ja vaihtoehdoisen otsikon, kuten Konsultaatio/Lähete - otsikon käyttöä.

Otsikkoa voidaan tarkentaa kuntoutusohjausnimikkeistön luokalla RK 530 Kuntoutusohjaajan suositus.

Väliarvio

otsikko, jota käytetään potilaan osastohoidon tai muun pitkäaikaisen hoidon tai kuntoutuksen jatkuessa tehtävien yhteenvetomerkintöjen kirjaamisessa. Huom. Väliarvio sisältää kuvauksen hoidon aikana potilaan voinnissa ja hoidossa tapahtuneesta oleellisesta kehityksestä, merkittävät tutkimustulokset ja johtopäätökset sekä hoitosuunnitelman.

Väliarvioon kirjataan narratiivista yhteenvetoa hoidon, kuntoutuksen tai terapian aikana potilaan voinnissa ja hoidossa tapahtuneesta oleellisesta kehityksestä ja muutoksesta. Merkintään tulee kirjata miltä ajalta yhteenveto on tehty. Tekstiä tulee jäsentää muita otsikoita käyttäen.

Väliarvio – otsikon alle voidaan kirjata yhteenvetoa kuntoutusjaksoilta tulleista kuntoutuspalautteista, kuntoutussuosituksista ja kuntoutussuunnitelman toteutumisen seuraamista.

Otsikkoa voidaan tarkentaa alla olevilla kuntoutusohjausnimikkeistön eri luokilla.

RK110 Arvio kokonaistilanteesta
RK112 Arvio toimintakyvystä
RK113 Arvio kuntoutumismahdollisuuksista sekä kuntoutus- ja palvelutarpeesta

- RK123 Kuntoutumisprosessin seuranta
- RK190 Muu arviointi ja suunnittelu kuntoutusohjausprosessissa
- RK311 Toimintaympäristössä suoriutumisen arvio
- RK321 Apuvälinetarpeen arviointi ja suunnittelu

Loppuarvio

otsikko, jota käytetään potilaan osastohoidon tai muun pitkäaikaisen hoidon, esimerkiksi psykiatrisen päiväsairalajakson tai kotihoitajakson, päättyessä yhteenvetomerkintöjen kirjaamisessa Huom. Loppuarvio sisältää kuvauksen hoidon kulusta ja hoidon aikana potilaan voinnissa ja hoidossa tapahtuneesta oleellisesta kehityksestä ja lopputuloksesta, tehdyt toimenpiteet, merkittävät tutkimustulokset ja niiden johtopäätökset, diagnoosit tai hoidon syyt, laaditut asiakirjat ja hoitosuunnitelman.

Loppuarvio – otsikkoa käytetään hoitovastuun siirtyessä pysyvästi toiseen organisaatioon tai eri erikoisalalle. Otsikkoa voi jäsentää muita otsikoita käyttäen. Loppuarvio – otsikkoa käytetään esimerkiksi yhteenvetotasoisena tietona potilaan siirtyessä lasten puolelta aikuispuolelle.

Otsikkoa voidaan tarkentaa alla olevilla kuntoutusohjausnimikkeistön luokilla.

- RK110 Arvio kokonaistilanteesta
 - RK112 Arvio toimintakyvystä
 - RK113 Arvio kuntoutumismahdollisuuksista sekä kuntoutus- ja palvelutarpeesta
 - RK123 Kuntoutumisprosessin seuranta
- RK190 Muu arviointi ja suunnittelu kuntoutusohjausprosessissa
- RK311 Toimintaympäristössä suoriutumisen arvio
- RK321 Apuvälinetarpeen arviointi ja suunnittelu

Hoidon syy

otsikko, jonka alle muut terveydenhuollon ammattihenkilöt kuin lääkäri kirjaavat käynnillä tai hoitajaksoilla arvioimansa käynnin tai hoitajakson kontaktin syyn Huom. Hoidon syy voidaan kirjata ICPC 2 -luokitusta tai lääkärin aiemmin potilaalle diagnosoimien tautitilojen ICD-10 -koodeja käyttäen.

Otsikon alle terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat hoidon edetessä arvioimansa hoidon syyn rakenteisesti diagnoosirakenteen mukaisena käyntisyynä. Käyntisyyn ilmaisee terveydenhuollon ammattihenkilön näkemyksen vastaanottokäynnillä hoidetusta terveysongelmasta. Käyntisyynä kirjataan ne ennaltaehkäisevät toiminnot, oireet, vaivat ja sairaudet, jotka ovat hoidon ja toiminnan kohteena tai muutoin ovat käsiteltävänä kyseisellä hetkellä. Käyntisyyn kirjataan Tautiluokitus ICD-10:llä tai ICPC-2 Perusterveydenhuollon luokituksella Diagnoosit ja käyntisyyn tietosisältömäärittelyn rakenteen mukaisesti.

Kuntoutusohjaajat ry

Tiedon kirjaaminen voi käytettävästä järjestelmästä riippuen olla järjestettynä niin, että ICPC- ja ICD-koodien valikot avautuvat Hoidon syy-otsikon alta. Tiedon kirjaaminen on saatettu mahdollistaa myös suoraan Käyntisyy-/Diagnoositietorakenteeseen avautuvista koodivalikoista. Järjestelmä voi myös tukea aiemmin kirjatun käyntisyy-/diagnoositiedon kopioimista.

Konsultaatio/lähete

otsikko, jota käytetään sisäisten läheteiden, konsultaatiopyyntöjen ja -vastausten kirjaamisessa
Huom. Otsikon alle kirjataan myös suunnitelma eri asiantuntijoilta pyydettyistä konsultaatioista.

Otsikkoa käytetään sisäisten läheteiden, konsultaatiopyyntöjen ja konsultaatiovastausten otsikkona. Lisäotsikolla on suositeltavaa täsmentää, onko kyseessä sisäinen lähete, konsultaatiopyyntö vai konsultaatiovastaus. Lisäksi tekstiä on suositeltavaa jäsentää muita otsikoita käyttäen. Konsultaatio/lähete -otsikon käytön sijasta kuntoutusohjaajaa kehoitetaan harkitsemaan muun soveltuvan ja vaihtoehtoisen otsikon (kuten Lausunnot) käyttöä.

Otsikkoa voidaan tarkentaa kuntoutusohjausnimikkeistön luokalla

RK430 Kuntoutusohjaajan konsultointi.

Muu merkintä

otsikko, jonka alle kirjataan tiedot, jotka eivät sovellu muiden otsikoiden alle.

Otsikkoa käytetään, kun tietoa voi voida kirjata minkään muun otsikon alle. Esimerkkinä päätös lähetetty tiedoksi asiakkaalle tai toteutuneesta kuntoutuksesta on tullut kuntoutuspalaute.

Otsikkoa voidaan tarkentaa esimerkiksi luokilla

RK410 Verkostoyhteistyö

RK420 Kuntoutumista tukevien palvelujen koordinointi

RK430 Kuntoutusohjaajan konsultointi

RK490 Muut koordinointi- ja verkostoyhteistyön tehtävät

3 Lähteet

Kuntoutusohjaajat ry

Jämsä U. 2015. Oulun yliopistollinen sairaala. Lääkinnällinen kuntoutus. Kuntoutusohjaajien palaveri 28.5.2015. Sisäinen lähde. Viitattu 21.8.2015, <http://intranet/tyotilat/PPSHPyhteiset/kuntoutusohjaajat>

Kansallinen koodistopalvelu. AR/YDIN – Otsikot. Viitattu 17.9.2015, <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=227&versionKey=302>

Kansallinen koodistopalvelu. Kuntaliitto – Kuntoutusohjausnimikkeistö. Viitattu 17.9.2015, <http://91.202.112.142/codeserver/pages/code-list-page.xhtml?rowIndex=0&originalRowIndex=0&Hierarchy=true&E=false& = #row0>

Kuntaliitto - Kuntoutusohjausnimikkeistö 2003. Kansallinen koodistopalvelu. Viitattu 21.8.2015, <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=292>

Kuntoutusohjausnimikkeistö (RK) 2003. Kuntoutus- ja erityistyöntekijöiden nimikkeistöt. Viitattu 21.8.2015, http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/nimikkeistot-luokitukset/kuntoutus-erityistyontekijoidennimikkeistot/Documents/Kuntoutusohjausnimikkeistö_2003.pdf

Virkkunen, H., Mäkelä-Bengs, P. & Vuokko, R. (toim.). 2015. Terveysthuollon rakenteisen kirjaamisen opas - Keskeisten kertomusrakenteiden kirjaaminen sähköiseen potilaskertomukseen, Osa I, Versio 2015. Terveysthuollon ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 21.8.2015, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-479-3>

Ohje on hyväksytty Kuntaliitosta erityisasiantuntija Tuija Savolaisen toimesta 24.10.2017 ja päivitetty Kuntoutusohjaajat ry toimesta, julkaisu 17.4.2024.

Uusi kuntoutusohjausnimikkeistö ja kuntoutusohjauksen dokumentoinnin sovellusohje kuntoutusohjaajien kirjaamiseen löytyy jatkossa Kuntoutusohjaajat ry sivustolta <https://www.kuntoutusohjaajat.fi/nimikkeisto-lukijalle-osuus/>.